REZILIENȚA BIBLIOTECARULUI: ABILITĂȚI ȘI COMPETENȚE CHEIE PENTRU A FACE FAȚĂ CU SUCCES SCHIMBĂRII ÎN MEDIUL INFORMAȚIONAL

LIBRARIAN RESILIENCE: KEY SKILLS AND COMPETENCIES TO SUCCESSFULLY DEAL WITH CHANGE IN THE INFORMATION ENVIRONMENT

Lilia CANȚÎR,
șef serviciu,
Biblioteca „Ștefan cel Mare", filiala BM „B.P. Hasdeu"

SUMMARY:

The article emphasizes skills such as adaptability, the ability to make decisions and act promptly, technology and continuous learning skills, communication and collaboration skills, the ability to solve problems and manage conflict, empathy and connection with library users. The article provides concrete examples of the application of these skills and competencies, such as implementing new technologies and automation solutions, developing educational and cultural programs, collaborating with institutions for other libraries to access information and services, and managing crises and emergency situations. Finally, the author emphasizes the importance of continuing to develop these key skills and competencies to ensure that librarians can successfully meet future challenges and provide quality service to library users.

Keywords: *resilience, skills, empathy, crisis management, technology skills, crisis management, communication and collaboration*

În era digitală în care informațiile sunt doar la un click distanță, bibliotecarii se confruntă cu o serie de provocări legate de schimbarea rapidă și continuă a mediului informațional. Acest lucru a dus la necesitatea adaptării și dezvoltării abilităților și competențelor cheie pentru a face față noilor cerințe ale utilizatorilor. În acest context, reziliența devine o abilitate crucială pentru bibliotecarii care doresc să supraviețuiască și să prospere în mediul informațional din ce mai complex și în schimbarea rapidă. În acest articol vom explora conceptul de reziliență în bibliotecă, rolul bibliotecarului în dezvoltarea acestor abilități și modul în care cartea poate juca un rol esențial în acest proces.

Reziliența este capacitatea de a face față și de a depăși situații dificile și stresante, de a învăța din experiențe negative și de a-și reveni după evenimente traumatice sau de criză. În contextul bibliotecarilor și al mediului informațional, reziliența se referă la abilitatea de a face față schimbărilor constante, de a gestiona resursele limitate și de a răspunde

eficient la provocările tehnologice și sociale.

În prezent, bibliotecile se confruntă cu o serie de schimbări majore în mediul informațional. Avansurile tehnologice și accesul la internet au schimbat modul în care oamenii accesează și informațiile, iar bibliotecile trebuie să se adapteze acestor realități. Pe lângă asta, pandemia COVID-19 a creat o nouă serie de provocări pentru biblioteci, inclusiv reducerea numărului de vizitatori și necesitatea de a oferi servicii online. Reziliența devine astfel o calitate esențială pentru bibliotecarii care doresc să continue să ofere servicii valoroase și relevante în aceste condiții în schimbare.

În Republica Moldova, bibliotecile publice sunt o parte importantă a infrastructurii culturale și educaționale, fiind principala sursă de informații și cultură pentru comunitățile locale. Bibliotecile sunt prezente în fiecare localitate, oferind acces gratuit la o gamă largă de resurse informaționale, inclusiv cărți, reviste, publicații periodice, CD-uri, DVD-uri, jocuri educaționale și multe altele. Cu toate acestea, bibliotecile se confruntă cu provocări semnificative în contextul schimbărilor rapide din mediul informațional.

În plus, bibliotecile publice din Republica Moldova se mai confruntă și cu provocări financiare și resurse umane, ceea ce poate afecta capacitatea lor de a se adapta la schimbări. Schimbările tehnologice, de exemplu, pot avea un impact semnificativ asupra modului în care bibliotecile și bibliotecarii își desfășoară activitatea. De asemenea, schimbările în preferințele și nevoile utilizatorilor pot duce la schimbări în serviciile oferite de biblioteci. Bibliotecarii trebuie să fie capabili să comunice eficient cu utilizatorii, să găsească soluții rapide și creative la problemele tehnice și să aibă o gândire inovatoare pentru a dezvolta noi servicii și programe.

Bibliotecarii trebuie să fie la curent cu tendințele și noile abordări în domeniul biblioteconomiei și să-și dezvolte abilități și competențe pentru a face față schimbărilor din mediul informațional. Aceste competențe includ abilități de comunicare, cunoștințe tehnologice, competențe digitale și de alfabetizare informațională, precum și capacitatea de a găsi soluții creative pentru problemele din domeniu. În plus, bibliotecarii trebuie să fie capabili să colaboreze cu alte instituții și organizații pentru a oferi servicii comunității

În ultimii ani, mediul informațional din Republica Moldova a suferit schimbări majore, odată cu creșterea rapidă a tehnologiei informaționale și a internetului. Aceste modificări au adus noi provocări și oportunități pentru biblioteci, care trebuie să se adapteze la cerințe noi și să ofere servicii de înaltă calitate și să acceseze informațiile în format digital. De asemenea, dezvoltarea tehnologiei informaționale a dus la creșterea numărului de publicații și a sursei de informații disponibile online, ceea ce conduce la schimbarea semnificativă în rolul și funcția bibliotecilor.

Bibliotecarii trebuie să fie capabili să folosească tehnologia informațională modernă, să-și dezvolte abilități de cercetare și să înțeleagă noi tendințe din industria informațională.

Digitalizarea și noi tehnologii au adus o serie de schimbări și provocări pentru biblioteci. Printre acestea se numără:

Creșterea utilizării resurselor digitale - odată cu dezvoltarea internetului și a noilor tehnologii, utilizatorii bibliotecilor au început să acceseze mai multe resurse digitale,

cum ar fi e-book-uri, reviste și alte publicații online. Aceasta a dus la nevoia crescută de acces la computer și internet în biblioteci și, în același timp, la nevoia de a avea capacitatea în gestionarea și promovarea acestor resurse.

Pentru a fi rezilient într-un mediu în continuă schimbare, bibliotecarii trebuie să dețină anumite abilități și competențe cheie. Iată câteva dintre acestea:

Adaptabilitate - capacitatea de a se adapta rapid la schimbările mediilor informaționale și de a găsi soluții eficiente pentru a face față acestora, să fie capabil să utilizeze tehnologia informației, utilizarea sistemelor de gestionare a bibliotecii, a bazelor de date, a rețelelor sociale, platformelor de e-learning, software-ul de automatizare a bibliotecii, etc. și a instrumentului digital pentru a facilita accesul utilizatorilor la informații relevante, să dezvolte și să utilizeze strategii de marketing digital pentru a promova serviciile bibliotecii și pentru atrage noi utilizatori.

De asemenea, bibliotecarul trebuie să fie capabil să-și asume responsabilitatea de lider și să fie un membru activ al echipei bibliotecii, să comunice eficient cu colegii, să coordoneze activitățile cu ale celorlalți membri ai echipei și să ia decizia în timp util în mod responsabil.

În concluzie, bibliotecarii trebuie să posede o serie de abilități și competențe cheie, inclusiv capacitatea de a fi flexibili, de a comunica eficient, de a fi creativ, deschis și dispus să învețe în mod continuu. Aceasta implică participarea la programul de formare și dezvoltare profesională, urmărirea tendințelor din domeniu și familiarizarea cu cele mai noi tehnologii și instrumente de lucru.

Adaptabilitatea și flexibilitatea sunt două abilități cheie pentru un bibliotecar rezilient. E bine să fie flexibili și să poată ajusta planurile și strategiile atunci când apar provocări sau oportunități.

Adaptabilitatea și flexibilitatea implicată și capacitatea de a gândi creativ și de a fi deschis la idei noi și diferite. Bibliotecarii trebuie să fie capabili să găsească soluții la problemele cu care se confruntă și să identifice oportunități de inovare în ceea ce privește serviciile și programele bibliotecii. În plus, adaptabilitatea și flexibilitatea sunt legate și de abilitatea de a colabora și de a comunica eficient cu colegii, cu alte biblioteci și cu comunitatea, să lucreze în echipe și să împărtășească informații și idei cu ceilalți într-un mod deschis și constructiv.

O altă abilitate importantă pentru un bibliotecar rezistent este capacitatea de a lua decizii și de a acționa prompt și eficient. Bibliotecarul trebuie să fie capabil să analizeze informațiile disponibile și să ia decizia eficientă în ceea ce privește analiza resurselor, implementarea noilor servicii sau reorganizarea spațiilor de lucru. Este important ca bibliotecarul să fie proactiv și să ia decizii care să permită bibliotecii să îndeplinească misiunea și să dezvolte serviciile și colecția într-un mod eficient.

Un bibliotecar rezilient trebuie să fie capabil să utilizeze și să gestioneze cu ușurință tehnologiile și instrumentele digitale. Acesta trebuie să fie familiarizat cu platformele de bibliotecă digitală, bazele de date, sistemele de catalogare, precum și cu instrumentele de comunicare și colaborarea online. De asemenea, o mentalitate de învățare continuă și să fie dispus să învețe mereu lucruri noi, să fie la curent cu ultimele tehnologii și tendințe în domeniu pentru a fi capabili să ofere servicii de calitate este o competență cheie pentru un bibliotecar rezilient. În plus, bibliotecarii trebuie să fie capabili să comunice efici-

ent cu utilizatorii și cu colegii lor, inclusiv prin platformele digitale și instrumentele de colaborare online. Capacitatea de a scrie corect și coerent și de a folosi în mod adecvat limbajul potrivit și canalul de comunicare adecvat sunt de asemenea importante pentru a asigura o comunicare eficientă și o colaborare eficientă într-un mediu de bibliotecă.

O altă abilitate cheie este capacitatea de a comunica și de a colabora eficient cu membrii comunității și furnizorii de servicii pentru a dezvolta strategii și planuri de acțiune eficientă, să implice comunitatea în luarea deciziilor și să colaboreze cu alte instituții și organizații pentru a dezvolta parteneriate și proiecte. Aceste abilități sunt cruciale pentru a dezvolta relații puternice și a asigura că biblioteca îndeplinește misiunea și obiectivele stabilite. În concluzie, abilități și competențele cheie pentru a deveni un bibliotecar rezilient sunt multiple și diverse. Adaptabilitatea și flexibilitatea, capacitatea de a lua decizii prompte și eficiente, competențele tehnologice și de învățare continuă, abilitățile de comunicare și de colaborare sunt doar câteva dintre acestea.

O altă abilitate cheie este capacitatea de a rezolva probleme și de a gestiona conflictul. Într-un mediu în continuă schimbare, este inevitabil să apară situații neașteptate sau probleme care trebuie rezolvate. Uneori pot apărea conflicte între bibliotecari și utilizatori, de aceea, identificarea problemelor, a soluțiilor eficiente pentru a le rezolva sunt o necesitate de a le gestiona într-un mod constructiv și eficient. Acesta trebuie să fie empatic, să asculte și să înțeleagă punctele de vedere ale tuturor părților implicate în conflict, pentru a putea găsi o soluție care să satisfacă toate nevoile. Abilitatea de a rezolva probleme și de a gestiona conflictele este esențială pentru a menține un mediu de lucru armonios și eficient, în care bibliotecarul poate să desfășoare activitatea cu succes.

Empatia este o abilitate esențială pentru un bibliotecar rezilient. Capacitatea de a se conecta cu utilizatorii bibliotecii și de a oferi sprijinul este crucială pentru a crea o comunitate solidă de utilizatori fideli și mulțumiți. Bibliotecarii trebuie să fie dispuși să-și dedice timpul și eforturile pentru a dezvolta relații cu utilizatorii și pentru a oferi servicii personalizate care să răspundă nevoilor și intereselor acestora.

În concluzie, abilități și competențele cheie ale unui bibliotecar rezilient includ adaptabilitatea și flexibilitatea, luarea de decizie promptă și eficientă, competențe tehnologice și de învățare continuă, abilități de comunicare și colaborare, capacitatea de a rezolva probleme și de a gestiona conflictul și empatia și capacitatea de a se conecta cu utilizatorii bibliotecii.

Implementarea de noi tehnologii și soluții de automatizare este o altă abilitate importantă pentru un bibliotecar rezilient. Într-un mediu în continuă schimbare, bibliotecile trebuie să fie în pas cu noi și tehnologii de automatizare pentru a rămâne relevante și utile pentru utilizatori.

Un exemplu concret de aplicare a acestor abilități este implementarea unui sistem de gestionare a bibliotecii bazat pe un sistem pentru a stoca și gestiona colecții de carte, pentru a efectua împrumuturi și returnări și pentru a genera rapoarte și statistici relevante, automatizarea multor sarcini administrative, a inventarului și a datelor utilizatorilor. Acest lucru poate permite bibliotecarilor să se concentreze mai mult pe interacțiunea cu utilizatorii și pe oferirea de servicii valoroase.

Dezvoltarea de programe educaționale și culturale relevante pentru utilizatorii bibliotecii este o altă abilitate importantă care îi permite bibliotecarului să răspundă nevoile

și interesele utilizatorilor, să promoveze educația și cultura în comunitate și să ofere servicii valoroase care să atragă noi utilizatori și să mențină pe cei existenți.

De exemplu, un bibliotecar ar putea organiza un club de lectură, un program de alfabetizare digitală, un atelier de scriere creativă sau un eveniment cultural care să promoveze arta și cultura locală. Prin dezvoltarea unor programe educaționale și culturale relevante, bibliotecarul poate încuraja participarea activă a utilizatorilor și poate consolida rolul bibliotecii în comunitatea locală.

Printre exemplele de programe educaționale și culturale pe care bibliotecarii le pot dezvolta se numără clubul de lectură. Acesta poate fi organizat pentru a aduce împreună membrii comunității care sunt interesați de literatură și dezbateri literare.

De asemenea, se pot organiza evenimente culturale, cum ar fi expoziții de artă, despre istoria sau cultura locală, pentru a încuraja participarea comunității la activități culturale și educative.

Colaborarea cu alte biblioteci și instituții poate aduce beneficii semnificative pentru utilizatorii bibliotecii și poate spori în mod semnificativ valoarea serviciilor bibliotecii. În era digitală, bibliotecile pot colabora cu alte biblioteci și instituții din alte orașe sau chiar țări pentru a oferi acces la o gamă mai largă de resurse și servicii.

Iată câteva sugestii pentru dezvoltarea abilităților și competențelor cheie pentru a face față cu succes provocărilor viitoare în domeniul bibliotecilor:

Participarea la cursuri de formare profesională: bibliotecarii ar trebui să profite de oportunități de formare profesională pentru a-și dezvolta abilități și competențe necesare pentru a răspunde provocărilor viitoare.

Participarea la training-uri și programe de formare continuă - există o varietate de cursuri online și offline, atât gratuite, cât și cu plată, care pot ajuta bibliotecarii să dezvolte abilități și competențe.

Gestionarea crizelor și a situațiilor de urgență este o altă competență importantă. Aceasta poate include capacitatea de a răspunde prompt și eficient la diverse situații de urgență, cum ar fi inundații, incendiile, cutremure sau alte dezastre naturale sau provocate de om.

De asemenea, bibliotecarul trebuie să fie în măsura să comunice cu organizațiile și autoritățile locale în caz de nevoie, cum ar fi eficient pompierii, poliția sau serviciile de urgență.

Gestionarea crizelor și a situațiilor de urgență poate fi o situație stresantă și dificilă, dar un bibliotecar rezilient este capabil să rămână calm și să ia decizii eficiente într-o astfel de situație.

De asemenea, bibliotecarii trebuie să fie pregătiți pentru situații de securitate sau amenințări cibernetice. Aceștia trebuie să cunoască măsurile de securitate necesare pentru a preveni atacurile cibernetice și pentru a proteja datele și informațiile confidențiale ale utilizatorilor. În general, bibliotecarii trebuie să fie pregătiți să gestioneze situațiile neprevăzute și să ia decizii rapide și eficiente în timpul situației de urgență.

În concluzie, putem spune că bibliotecarii sunt oameni-cheie în furnizarea de servicii informaționale și culturale relevante pentru comunitățile locale. Abilitățile și competențele cheie necesare bibliotecii includ: adaptabilitatea și capacitatea de a lua decizii prompte și eficiente, competențe tehnologice și de învățare continuă, abilități de

comunicare și colaborare, capacitatea de a rezolva probleme și de a gestiona conflictele, empatia și capacitatea de a se conectează cu utilizatorii bibliotecii, dezvoltarea de programe educaționale și culturale relevante pentru utilizatori, colaborarea cu alte instituții și gestionarea crizelor și a situațiilor de urgență. Aceste abilități și competențe îi ajută să rămână relevanți, eficienți și utili utilizatorilor și să-și îndeplinească rolul important în comunitatea lor.

Iată câteva sugestii pentru dezvoltarea abilităților și competențelor cheie pentru a face față cu succes provocărilor viitoare în domeniul bibliotecilor: participarea la cursuri de formare profesională; la training-uri și programe de formare continuă schimb de experiență cu alți profesioniști din domeniu - prin intermediul rețelelor profesionale și a conferințelor; participarea la proiecte de inovare și schimbare. Colaborarea cu colegii și partenerii din comunitate - prin colaborarea și a schimbului de experiențe cu bibliotecarii ce pot învăța unul de la celălalt. Utilizarea tehnologiilor emergente - bibliotecarii trebuie să fie deschiși la noi tehnologii și soluții de automatizare care pot ajuta la eficientizarea serviciilor, crearea unui mediu prietenos prin organizarea de evenimente relevante pentru comunitate.

În Republica Moldova, bibliotecile publice și-au schimbat considerabil rolul și funcțiile în ultimele decenii, ajungând să ofere nu numai cărți și materiale imprimate, ci și servicii de acces la tehnologie, internet și alte resurse informaționale.

BIBLIOGRAFIE:

1. LEGEA Nr. 160 cu privire la biblioteci din 20-07-2017, Monitorul Oficial, Nr. 301-315, art. 529, 18-08-2017, [accesat la 18.04. 2023]. Disponibil: LP6 din 06.02.20, MO63-68/28.02.20 art.48; în vigoare 28.03.20 / http://lex.justice.md/md/371219/
2. CODUL deontologic al bibliotecarului din Republica Moldova, aprobat de Consiliul Biblioteconomic Național, 07.09.2018 [accesat la 15.04. 2023]. Disponibil: http://www.bnrm.md/files/accesDedicat/Codul%20deontologic%20al%20bibliotecarului%20din%20Republica%20Moldova.pdf
3. REGULAMENT privind serviciile prestate de bibliotecile publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 24 din 22.01.2020[accesat la 21.04. 2021]. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=120175&lang=ro
4. STRATEGIA Națională pentru Dezvoltarea Bibliotecilor în Republica Moldova 2015-2022. ISBN: 978-9975-4121-1-1 [accesat la 30.04. 2021]. Disponibil: http://www.bnrm.md/files/biblioteca/Strategia%20de%20dezvoltare%202019-2021.pdf
5. AMERICAN Library Association. Libraries Transforming Communities: Facilitation Skills for Small and Rural Libraries, 2015, ISBN: 978-0-8389-1298-8.
6. WU David, Diana. Future-Proof Your Team: Diversify Your Skills, Grow Your Career, and Thrive in the Era of Constant Change, ISBN 978-1119574318.
7. RACHEL, A., Hays Miles și Lauren. The Resilient Library: Tools and Tactics for Leading Through Tough Times, ISBN 978-0838915934
8. SMITH, Rebekkah. Libraries and Resilience: Strategies for Support, Survival, and Success, Aldrich, ISBN 978-0838917662.
9. VĂCĂREL, M. Biblioteca: eterna reconfigurare. București: Editura: Biblioteca Bucureștilor, 2017. ISBN 978-606-8330-11-2.

10. OSOIANU, Vera. Biblioteca publică între percepția tradițională și utilizatorul modern. Chișinău: BNRM, 2015. 232 p. ISBN 978-9975-4498-8-0.
11. OSOIANU, Vera. Biblioteca în căutarea identității. Chișinău, 2013. 356 p. ISBN 978-9975-62-340-7.
12. ADĂSCĂLIȚEI-MACARI, Bianca-Georgiana. Biblioteca universitară și competențele bibliotecarilor în era digitală. In: Știința Deschisă în Republica Moldova, Ed. Ediția 2, R, 27-28 octombrie 2022, Chișinău: „ArtPoligraf", 2022, Ediția 2, R, pp. 65-67. ISBN 978-9975-3564-2-8.
13. CHISĂLIȚA-Crețu, C. Bibliotecile universitare și competențele informaționale. În: Biblioteca, nr.2(2), 2019, P. 6-12. ISSN: 2587-2572.
14. LEDERER, A., Wilson, J. Reziliența în biblioteci: o privire de ansamblu. În: Tehnologia informației, Nr 36(3), 2017, Pp.14-23.
15. OSOIANU, Vera. Sursele de informare ca temelie de rezistență a bibliotecii In: Magazin bibliologic, 2020, nr. 1/2, pp. 56 – 60. ISSN 1857-1476.
16. TREADWAY, K. Dezvoltarea rezilienței: o abordare cognitiv-comportamentală. În: Journal of Library Administration, Nr 57(8), 2017, pp. 852-862.
17. VÂLCEANU, L. G.,Teodor, D. E. Abilități și competențe ale bibliotecarilor universitari în era informațională. În: Biblioteca, Nr. 3(3), 2018, pp. 7-14. ISSN: 2587-2572
18. AMERICAN Library Association [accesat la 26.04. 2023]. Disponibil: (https://www.ala.org/
19. AMERICAN Library Association. ALA's Core Competences of Librarianship, 2013 [accesat la 21.04. 2023]. Disponibil: http://www.ala.org/educationcareers/sites/ala.org.educationcareers/files/content/educationcareers/corecomp/corecompetences/finalcorecompstat09.pdf
20. IFLA Global Vision Report, 2017, ISSN: 2510-4167 [accesat la 05.05. 2023]. Disponibil: https://www.ifla.org/global-vision-report/
21. IFLA Trend Report, 2015, ISSN: 2282-6961 [accesat la 28.04. 2023]. Disponibil: https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/GVMultimedia/publications/04-global-vision-report-summary-english.pdf